

STATUTUL MUNICIPIULUI AIUD

Art. 1

În conformitate cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 53/2002, Consiliul Local al municipiului Aiud aprobă Statutul municipiului Aiud prin Hotărârea Consiliului Local nr. _____ din _____.

Art. 2

1) Așezarea geografică și structura administrativ-teritorială

Municipiul Aiud este situat în culoarul depresionar axat pe cursul râului Mureș la întâlnirea dintre Câmpia Transilvaniei, la nord-est, cu Podișul Târnavelor, la sud-est, și cu Munții Apuseni la vest.

Așezat pe ambele maluri ale Văii Aiudului și pe terasele Mureșului, municipiul Aiud este poziționat de-a lungul drumului național DN1 și european E81, aflându-se la distanța de 30 de km de municipiul, reședință de județ, Alba-Iulia, și la o distanță de 37 km de municipiul Turda, din județul Cluj.

Municipiul Aiud este traversat de meridianul 23⁰10' longitudine estică și paralela 46⁰10' latitudine nordică.

De la fondarea localității, așezarea umană de aici a avut diferite organizări teritoriale.

În timpul romanilor, localitatea a primit rangul de **PAGUS**- circumscripție teritorială urbană- pentru ca în secolul al XIV- lea să devină **TÂRG** (oraș). În secolul al XVIII- lea, mai exact în 1716, Aiudul devine capitala Comitatului (județului) Alba de Jos, rol pe care îl va deține timp de 213 ani, deci până în 1929, iar apoi rămâne oraș în județul Alba. Din 1952, Aiudul devine reședința raionului Aiud, regiunea Cluj, până în anul 1968. De atunci, Aiudul face parte dintre cele nouă localități urbane ale județului Alba.

În anul 1994, Aiudul a devenit municipiu. Conform Legii 215/2001 privind administrația publică locală, municipiul Aiud este administrat prin intermediul Consiliului Local ca for legislativ și al Primăriei ca for executiv.

Teritoriul administrativ al municipiului Aiud se întinde pe o suprafață de 142,2 km².

Teritoriului administrativ al municipiului Aiud îi aparțin 11 localități. Localitatea componentă Aiudul II este situată în prelungirea municipiului Aiud, iar separarea lor este imperceptibilă.

Teritoriul administrativ Aiud se structurează în următoarele localități componente și aparținătoare:

Municipiul Aiud și localitatea componentă Aiud II – 5,44 km² (544,54 ha).

Localități componente:

- Gîmbaş – 0,25 km² (25,14 ha);
- Măgina – 0,79 km² (78,70 ha);
- Păgida - 0,22 km² (22,45 ha);

Localități aparținătoare:

- Ciumbrud – 0,81 km² (80,81 ha);
- Sîncrai – 0,65 km² (65,48 ha);
- Gîrbova de Jos – 1,04 km² (103,69 ha);
- Țifra – 0,06 km² (6,40 ha);
- Gîrbova de Sus – 0,52 km² (52,24 ha);
- Gîrbovița – 0,28 km² (28,14 ha).

2) Denumirea municipiului

Etimologia denumirii orașului Aiud este complexă, purtând amprenta istoriei sale și a naționalităților care au trecut prin acest loc. Astfel, municipiul Aiud are denumiri latine, grecești, germane, maghiare sau maghiarizate: **Annia** sau **Ad Anniam**, **Aegidiopolis**, **Strassburg am Mieresch**, **Enild**, **Enid**, **Enud**, **Enugd**, **Villa Aegydi**, **Villa de Enudio**, **Nogenyd**, **Via Aegidius**, **Maior Enyed**, **Gross Enyed**, **Nagyenyed**.

În harta lui Castorius, printre cele 45 de localități de pe teritoriul Daciei era trasată **Brucla**, cea mai apropiată localitate de actualul Aiud. Există și ipoteza că Aiud ar deriva prin anagramare de la numele lui Iuda Tadeul, în cinstea căruia s-a ridicat biserica "*Villa Iudae Thadae*" (1839).

În 1839, denumirea oficială a așezării era Nagyenyed. Denumirea uzuală în limba română a fost **Ajudu**, în 1850 **Ajud**, iar numele definitiv **Aiud** apare ca denumire în limba română în 1854.

Conform Hotărârii de Consiliu Local 44/2005, denumirea municipiului Aiud se inscripționează și în limbile maghiară și germană, alături de cea oficială în limba română, în următoarea ordine: **Aiud**, **Nagyenyed**, **Strasbourg am Mieresch**.

3) Municipiul Aiud, de-a lungul istoriei

Numeroase vestigii arheologice vorbesc despre existența unor așezări omenești în zona Aiudului încă din Comuna primitivă (Epocile Neolitică, a Cuprului, a Bronzului și a Fierului), precum și din perioada romană și cea prefeudală.

Au fost descoperite urme de așezări preistorice, cimitire scitice și celtice. Existența dacilor este confirmată prin obiecte de podoabă și monede de argint, care au ajuns în diferite muzee din țară și din străinătate. Epoca romană provincială a lăsat moștenire numeroase vestigii la Aiud și în împrejurimi.

Ca așezare urbană, localitatea a fost edificată de către sași, prezenți în Transilvania în jurul anului 1200, pe locul unui sat (moșie) a Episcopiei Romano - Catolice din Alba Transilvaniei. Prin tradiția locală, primul edificiu de piatră a fost turnul de pază finalizat în anul 1239 (?). A urmat o biserică în stil romantic (azi, pe locul ei, se află Biserica Evanghelică) zidită în 1333-1334, concomitent cu o primă fortificație.

La sfârșitul secolului al XV-lea, s-a zidit o biserică mare, în stil gotic (actuala Biserică Reformată Calvină) împrejmuită de zidurile și turnurile unei noi cetăți, de formă pentagonală. Prima atestare documentară păstrată până azi datează din **1293 noiembrie 7**, fiind un privilegiu emis de către regele Ladislau al IV-lea al Ungariei (1272-1290) și confirmat de Andrei al III-lea.

Prin vechimea lor, turnul de veghe și orașul au fost martore ori participante la multe evenimente istorice, precum:

- marea invazie tătară din 1241; a existat doar turnul
- răscoalele iobașilor din 1437;
- luptele lui Mihai Viteazul din 1600;
- năvălirile turco-tătare din 1658, 1659;
- atacurile habsburgilor în 1704 și 1707;
- răscoala creștin-religioasă din 1758 - 1761;
- mișcările țărănești din 1784;
- valul revoluționar de la 1848 - 1849;
- primul război mondial;
- Unirea de la 1 Decembrie 1918;
- evenimentele celui de-al II-lea război mondial;

- regimul totalitar comunist;
- Revoluția din decembrie 1989.

4) Populația

Conform ultimului recensământ din 2002, populația municipiului Aiud este de 28.934 persoane.

Populația municipiului structurată pe grupe de vârstă și sexe

Grupa vârstă	Total populație	Sex masculin	Sex feminin
TOTAL	28.934	15.433	13.501
0-4 ani	1.111	555	556
5-9 ani	1.154	620	534
10-14 ani	1.889	932	957
15-19 ani	2.412	1.242	1.170
20-24 ani	2.410	1.483	927
25-29 ani	2.259	1.558	971
30-34 ani	2.652	1.577	1.075
35-39 ani	1.927	1.057	870
40-44 ani	2.303	1.262	1.041
45-49 ani	2.665	1.423	1.242
50-54 ani	2.049	1.091	958
55-59 ani	1.349	664	685
60 -64 ani	1.210	595	615
65-69 ani	1.145	525	620
70-74 ani	935	396	539
75 ani și peste	1.194	453	741

Populația municipiului Aiud
structurată pe localități componente și aparținătoare

LOCALITATE	TOTAL	Masculin	Feminin
Aiud	22.028	11.985	10.043
Aiudul de Sus	2.419	1.185	1.234
Măgina	593	302	291
Gîmbaș	543	270	273
Păgida	126	67	59
Ciumbrud	1.365	693	672
Sîncrai	863	438	425
Gîrbova de Jos	385	194	191
Gîrbova de Sus	320	157	163
Gîrbovița	143	70	73
Țifra	149	72	77
TOTAL AIUD	28.934	15.433	13.501

Componența etnică a populației municipiului Aiud

ETNIE	TOTAL	PROCENT
Români	22596	78,09%
maghiari	4787	16,55 %
Germani	44	0,15 %
Rromi	1464	5,06 %
alte naționalități	43	0,15 %

Componenta religioasă a populației municipiului Aiud

RELIGIE	TOTAL	PROCENT
Ortodocși	22085	76,33 %
Greco-catolici	1197	4,14 %
Romano-catolici	615	2,13 %
Reformați	3780	13,06 %
Unitarieni	322	1,11 %
alte culte	865	2,99 %
fără religie, atei, religie nedeclarată	70	0,24 %

5) Autoritățile administrației publice locale

1. Consiliul Local al municipiului Aiud

Str. Cuza-Vodă, nr.1

Tel. 0258/861310

Fax. 0258/861280

E- mail: office@aiud.ro

Web: www.aiud.ro

Consiliul Local al municipiului Aiud, ca organ deliberativ, ales prin vot democratic de populația municipiului, are inițiativă și hotărăște, în condițiile legii, în toate problemele de interes local, cu excepția celor care sunt date prin lege în competența altor autorități publice, locale sau centrale.

Consiliul Local are următoarele **atribuții**:

1) alege din rândul consilierilor viceprimarul, respectiv viceprimarii, după caz; stabilește, în limitele normelor legale, numărul de personal din aparatul propriu;

2) aprobă statutul comunei sau al orașului, precum și regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Local;

3) avizează sau aprobă, după caz, studii, prognoze și programe de dezvoltare economico-socială, de organizare și amenajare a teritoriului, documentații de amenajare a teritoriului și urbanism, inclusiv participarea la

programe de dezvoltare județeană, regională, zonală și de cooperare transfrontalieră, în condițiile legii;

4) aprobă bugetul local, împrumuturile, virările de credite și modul de utilizare a rezervei bugetare; aprobă contul de încheiere a exercițiului bugetar; stabilește impozite și taxe locale, precum și taxe speciale, în condițiile legii;

5) aprobă, la propunerea primarului, în condițiile legii, organigrama, statul de funcții, numărul de personal și regulamentul de organizare și funcționare a aparatului propriu de specialitate, ale instituțiilor și serviciilor publice, precum și ale regiilor autonome de interes local;

6) administrează domeniul public și domeniul privat al comunei sau orașului;

7) hotărăște darea în administrare, concesionarea sau închirierea bunurilor proprietate publică ale comunei sau orașului, după caz, precum și ale serviciilor publice de interes local, în condițiile legii;

8) hotărăște vânzarea, concesionarea sau închirierea bunurilor proprietate privată ale comunei sau orașului, după caz, în condițiile legii;

9) înființează instituții publice, societăți comerciale și servicii publice de interes local; urmărește, controlează și analizează activitatea acestora; instituie, cu respectarea criteriilor generale stabilite prin lege, norme de organizare și funcționare pentru instituțiile și serviciile publice de interes local; numește și eliberează din funcție, în condițiile legii, conducătorii serviciilor publice de interes local, precum și pe cei ai instituțiilor publice din subordinea sa; aplică sancțiuni disciplinare, în condițiile legii, persoanelor pe care le-a numit;

10) hotărăște asupra înființării și a reorganizării regiilor autonome de interes local; exercită, în numele unității administrativ-teritoriale, toate drepturile acționarului la societățile comerciale pe care le-a înființat; hotărăște asupra privatizării acestor societăți comerciale; numește și eliberează din funcție, în condițiile legii, membrii consiliilor de administrație ale regiilor autonome de sub autoritatea sa;

11) analizează și aprobă, în condițiile legii, documentațiile de amenajare a teritoriului și urbanism ale localităților, stabilind mijloacele materiale și financiare necesare în vederea realizării acestora; aprobă alocarea de fonduri din bugetul local pentru acțiuni de apărare împotriva inundațiilor, incendiilor, dezastrelor și fenomenelor meteorologice periculoase;

12) stabilește măsurile necesare pentru construirea, întreținerea și modernizarea drumurilor, podurilor, precum și a întregii infrastructuri aparținând căilor de comunicații de interes local;

13) aprobă, în limitele competențelor sale, documentațiile tehnico-economice pentru lucrările de investiții de interes local și asigură condițiile necesare în vederea realizării acestora;

14) asigură, potrivit competențelor sale, condițiile materiale și financiare necesare pentru buna funcționare a instituțiilor și a serviciilor publice de educație, sănătate, cultură, tineret și sport, apărarea ordinii publice, apărarea împotriva incendiilor și protecția civilă, de sub autoritatea sa; urmărește și controlează activitatea acestora;

15) hotărăște, în localitățile cu medici sau cu personal sanitar în număr insuficient, acordarea de stimulente în natură și în bani, precum și de alte facilități, potrivit legii, în scopul asigurării serviciilor medicale pentru populație; asemenea facilități pot fi acordate și personalului didactic;

16) contribuie la organizarea de activități științifice, culturale, artistice, sportive și de agrement;

17) hotărăște cu privire la asigurarea ordinii publice; analizează activitatea gardienilor publici, poliției, jandarmeriei, pompierilor și a formațiunilor de protecție civilă, în condițiile legii, și propune măsuri de îmbunătățire a activității acestora;

18) acționează pentru protecția și refacerea mediului înconjurător, în scopul creșterii calității vieții; contribuie la protecția, conservarea, restaurarea și punerea în valoare a monumentelor istorice și de arhitectură, a parcurilor și rezervațiilor naturale, în condițiile legii;

19) contribuie la realizarea măsurilor de protecție și asistență socială; asigură protecția drepturilor copilului, potrivit legislației în vigoare; aprobă criteriile pentru repartizarea locuințelor sociale; înființează și asigură funcționarea unor instituții de binefacere de interes local;

20) înființează și organizează târguri, piețe, oboare, locuri și parcuri de distracție, baze sportive și asigură buna funcționare a acestora;

21) atribuie sau schimbă, în condițiile legii, denumiri de străzi, de piețe și de obiective de interes public local;

22) conferă persoanelor fizice române sau străine, cu merite deosebite, titlul de cetățean de onoare al comunei sau al orașului;

23) hotărăște, în condițiile legii, cooperarea sau asocierea cu persoane juridice române sau străine, cu organizații neguvernamentale și cu alți parteneri sociali, în vederea finanțării și realizării în comun a unor acțiuni, lucrări, servicii sau proiecte de interes public local; hotărăște înfrățirea comunei sau a orașului cu unități administrativ-teritoriale similare din alte țări;

24) hotărăște, în condițiile legii, cooperarea sau asocierea cu alte autorități ale administrației publice locale din țară sau din străinătate, precum și aderarea la asociații naționale și internaționale ale autorităților administrației publice locale, în vederea promovării unor interese comune;

25) sprijină, în condițiile legii, activitatea cultelor religioase;

26) asigură libertatea comerțului și încurajează libera inițiativă, în condițiile legii.

2. Primarul municipiului Aiud, ca autoritate executivă, este ales prin vot democratic de către populația municipiului Aiud, reprezentând municipiul în relația cu alte autorități publice, cu persoane fizice și juridice, cu orașele înfrățite, precum și în justiție.

Primarul municipiului Aiud are următoarele **atribuții**:

1) asigură respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, a prevederilor Constituției, precum și punerea în aplicare a legilor, a decretelor Președintelui României, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului; dispune măsurile necesare și acordă sprijin pentru aplicarea ordinelor și instrucțiunilor cu caracter normativ ale miniștrilor și ale celorlalți conducători ai autorităților administrației publice centrale, precum și a hotărârilor Consiliului Județean;

2) asigură aducerea la îndeplinire a hotărârilor Consiliului Local. În situația în care apreciază că o hotărâre este ilegală, în termen de 3 zile de la adoptare, îl sesizează pe prefect;

3) poate propune Consiliului Local consultarea populației prin referendum, cu privire la problemele locale de interes deosebit. Pe baza hotărârii Consiliului Local, ia măsuri pentru organizarea acestei consultări, în condițiile legii;

4) prezintă Consiliului Local, anual sau ori de câte ori este necesar, informări, privind starea economică și socială a comunei sau a orașului, în concordanță cu atribuțiile ce revin autorităților administrației publice locale,

precum și informări asupra modului de aducere la îndeplinire a hotărârilor Consiliului Local;

5) întocmește proiectul bugetului local și contul de încheiere a exercițiului bugetar și le supune spre aprobare Consiliului Local;

6) exercită funcția de ordonator principal de credite;

7) verifică, din oficiu sau la cerere, încasarea și cheltuirea sumelor din bugetul local și comunică de îndată Consiliului Local cele constatate;

8) ia măsuri pentru prevenirea și limitarea urmărilor calamităților, catastrofelor, incendiilor, epidemiilor sau epizotiilor, împreună cu organele specializate ale statului. În acest scop, poate mobiliza populația, agenții economici și instituțiile publice din comună sau din oraș, acestea fiind obligate să execute măsurile stabilite în planurile de protecție și intervenție elaborate pe tipuri de dezastre;

9) asigură ordinea publică și liniștea locuitorilor, prin intermediul poliției, jandarmeriei, gardienilor publici, pompierilor și unităților de protecție civilă, care au obligația să răspundă solicitărilor sale, în condițiile legii;

10) îndrumă și supraveghează activitatea gardienilor publici, conform angajamentelor contractuale;

11) ia măsurile prevăzute de lege cu privire la desfășurarea adunărilor publice;

12) ia măsuri de interzicere sau de suspendare a spectacolelor, a reprezentațiilor sau a altor manifestări publice, care contravin ordinii de drept ori atentează la bunele moravuri, la ordinea și liniștea publică;

13) controlează igiena și salubritatea localurilor publice și produselor alimentare puse în vânzare pentru populație, cu sprijinul serviciilor de specialitate;

14) ia măsuri pentru prevenirea și combaterea pericolelor provocate de animale, în condițiile legii;

15) ia măsuri pentru elaborarea planului urbanistic general al localității și îl supune spre aprobare Consiliului Local; asigură respectarea prevederilor planului urbanistic general, precum și ale planurilor urbanistice zonale și de detaliu;

16) asigură repartizarea locuințelor sociale pe baza hotărârii Consiliului Local;

17) asigură întreținerea și reabilitarea drumurilor publice, proprietate a comunei sau a orașului, instalarea semnelor de circulație, desfășurarea normală a traficului rutier și pietonal, în condițiile legii;

18) exercită controlul asupra activităților din târguri, piețe, oboare, locuri și parcuri de distracții și ia măsuri pentru buna funcționare a acestora;

19) conduce serviciile publice locale; asigură funcționarea serviciilor de stare civilă și de autoritate tutelară; supraveghează realizarea măsurilor de asistență și ajutor social;

20) îndeplinește funcția de ofițer de stare civilă;

21) emite avizele, acordurile și autorizațiile date în competența sa prin lege;

22) propune Consiliului Local spre aprobare, în condițiile legii, organigrama, statul de funcții, numărul de personal și regulamentul de organizare și funcționare a aparatului propriu de specialitate;

23) numește și eliberează din funcție, în condițiile legii, personalul din aparatul propriu de specialitate al autorităților administrației publice locale, cu excepția secretarului; propune Consiliului Local numirea și eliberarea din funcție, în condițiile legii, a conducătorilor regiilor autonome, ai instituțiilor și serviciilor publice de interes local;

24) răspunde de inventarierea și administrarea bunurilor care aparțin domeniului public și domeniului privat al comunei sau al orașului;

25) organizează evidența lucrărilor de construcții din localitate și pune la dispoziție autorităților administrației publice centrale rezultatele acestor evidențe;

26) ia măsuri pentru controlul depozitării deșeurilor menajere, industriale sau de orice fel, pentru asigurarea igienizării malurilor cursurilor de apă din raza comunei sau a orașului, precum și pentru decolmatarea văilor locale și a podețelor, pentru asigurarea scurgerii apelor mari.

27) în exercitarea atribuțiilor de autoritate tutelară și de ofițer de stare civilă, a sarcinilor ce îi revin din actele normative privitoare la recensământ, la organizarea și desfășurarea alegerilor, la luarea măsurilor de protecție civilă, precum și a altor atribuții stabilite prin lege primarul acționează și ca reprezentant al statului în comuna sau în orașul în care a fost ales.

Primarul îndeplinește și alte atribuții prevăzute de lege sau de alte acte normative, precum și de însărcinările date de Consiliul Local.

6) Componenta politică a Consiliului Local Aiud

Partidul Național Liberal- 6 consilieri
Partidul Social Democrat- 4 consilieri
Uniunea Democrată a Maghiarilor din România- 3 consilieri
Partidul Popular România Mare- 3 consilieri
Partidul Democrat- 2 consilieri
Partidul Ecologist Român- 1 consilier

7) Drumurile publice

Străzi

Lungimea totală a rețelei stradale a municipiului Aiud și a localităților componente și aparținătoare este de 86,83 km, după cum urmează:

<i>Aiud</i>	41,42 km
<i>Aiud II</i>	9,52 km
<i>Gîmbaș</i>	4,03 km
<i>Măgina</i>	4,27 km
<i>Păgida</i>	1,60 km
<i>Ciumbrud</i>	5,46 km
<i>Sîncrai</i>	5,37 km
<i>Țifra</i>	0,91 km
<i>Gîrbova de Jos</i>	7,05 km
<i>Gîrbova de Sus</i>	4,905 km
<i>Gîrbovița</i>	2,30 km

Drumuri vicinale

- Aiud - Izvorul de Aur 0,70 km
- Aiud - Balta Mureș 2,00 km
- Aiud - Herja 2,50 km

Drumuri comunale

- DC 10 Ciumbrud – Păgida – Gîmbaș - Aiud 2,80 km
- DC 79 DN1-Gîrbova de Jos – Gîrbova de Sus 8,00 km

Drumuri județene

Drumurile județene sunt administrate de S.C. Drumuri și Poduri Locale S.A., însă cele din intravilanul municipiului Aiud se află în administrarea serviciului de specialitate din cadrul Primăriei.

- DJ 107 I Aiud - Râmeț 3,5 km
- DJ 107 E Aiud - Ciumbrud 2,0 km

Drumuri naționale

DN1 (E81) se suprapune cu strada Transilvaniei pe o lungime de 1,85 km, cu strada Tudor Vladimirescu pe o lungime de 1,20 km, iar cu strada Căprioarei (Țifra) pe o lungime de 0,47 km. Drumurile Naționale se află în întreținerea Administrației Naționale a Drumurilor. Sectorul de drum situat în intravilanul municipiului a fost preluat în administrare de către serviciul specializat al Primăriei.

8) Transporturile

Zona de transport rutier este bine reprezentată pe raza municipiului Aiud. Ea este acoperită de S.C. Aitrans S.A., S.C. Ediltrans S.A., S.C. TransGylen S.R.L., S.C. Transcom Impex S.R.L. și persoane fizice deținătoare de autorizații de funcționare pentru activitatea de transport marfă și călători.

- **Transportul de marfă**

La nivelul municipiului Aiud, transportul de marfă este asigurat în special de S.C. Aitrans S.A.

- **Transportul public de călători**

S.C. Ediltrans S.A. și S.C. Aitrans S.A. asigură în mare parte transportul de călători în municipiul nostru.

- **Transportul privat de călători**

Transportul privat de călători este asigurat prin servicii de taximetrie.

- **Transportul feroviar**

Orașul Aiud este deservit de calea ferată normală dublă electrificată Teiuș-Războieni, aceasta asigurând legături scurte cu marile orașe din jur.

Stația CFR Aiud, situată în partea de est a orașului, este legată de centru prin strada Gării și strada Ion Creangă.

În decursul anului 2000, prin reorganizarea activității la Calea Ferată, Stația CFR Aiud care deservea municipiul Aiud a devenit Haltă de mișcare, ca urmare a afilierii activității la Centrul de Zonă Călători Teiuș.

9) Domeniul public și privat al municipiului Aiud

Prin Hotărârea Guvernului României nr. 974 din 5 septembrie 2002, a fost atestată apartenența la domeniul public al municipiul Aiud a bunurilor cuprinse în anexa 3- parte integrantă din statutul municipiului Aiud.

Inventarul bunurilor care aparțin municipiului Aiud cuprinde 1064 de poziții, aferente instituțiilor și activităților finanțate de autoritatea legislativă a administrației publice locale:

- drumurile comunale;
- drumurile vicinale;
- rețeaua stradală;
- poduri și podețe;
- rețeaua de alimentare cu apă și terenurile aferente;
- sistemele de canalizare și epurare a apelor uzate și terenurile aferente;
- sistemele de alimentare cu energie termică și terenurile aferente;
- sistemele de salubritate și gestionare a deșeurilor cu terenurile aferente;
- sistemele de transport public local, în comun, de persoane și terenurile aferente;
- sistemele de infrastructură privind administrarea domeniului public și terenurile aferente;
- terenurile și clădirile în care își desfășoară activitatea Consiliul Local și Primăria, precum și instituțiile publice de interes local;
- locuințe sociale;
- adăposturi ALA;
- statui și monumente;
- bogățiile de orice natură ale subsolului, în stare de zăcământ, dacă nu au fost declarate de interes public național;
- bălțile, iazurile și heleșteele comunale cu zonele de protecție sanitară aferente;

Bunurile din domeniul public și privat al municipiului Aiud pot fi date în administrare, concesionate, transmise în folosință gratuită, închiriate și vândute,

potrivit legii, în baza hotărârilor emise de Consiliul Local. În scopul vânzării și concesionării bunurilor aflate în patrimoniul privat al municipiului Aiud, se elaborează rapoarte de evaluare de către persoane fizice sau juridice autorizate în acest sens, pentru fiecare caz în parte fiind adoptate hotărâri de Consiliul Local.

10) Serviciile Publice

Serviciile publice se constituie din servicii de apă și canal (S.C. APA CTTA Alba, filiala Aiud), salubritate (S.C. Ediltrans S.A. Aiud), energie electrică (S.C. Electrica S.A.), gaze (S.C. Distrigaz Nord S.A., filiala Aiud).

11) Mass-media

Publicații aiudene

Istoria presei aiudene are o deschidere largă în timp. Începuturile activității tipografice la Aiud datează din anul 1763 când apar primele tipărituri în limbile latină și maghiară. Prima revistă aiudeană apare în limba maghiară în 7 iunie 1876 sub titlul *Egyházi és Iskolai Szemle* (Revistă bisericească și școlară), editat până în anul 1882.

În ianuarie 1882, apare primul ziar în limba maghiară *Közérdek* (Interesul obștesc) tipărit până în 1918. În 1923, se tipărește prima gazetă aiudeană românească *Zorile*, sub conducerea lui Ovidiu Hulea, literat și publicist, soțul Liviei Rebreanu. Cea mai importantă revistă de cultură din Aiud, care se înscrie în circuitul valoric național este ***România Literară (1930)***, revistă de literatură, artă și cultură respectiv săptămânalul Aiudul (1937).

În decembrie 1989 apare ziarul *Zorile. Pagini Aiudene* a apărut în anul 1995 ca o publicație editată de Fundația Culturală "Aiud 700". Au apărut atunci 8 numere. Tipărirea ei a fost reluată în ianuarie 2004, sub forma unei publicații editate sub egida Centrului Cultural "Liviu Rebreanu" Aiud. Publicația este tipărită lunar și are ca sferă de interes cultura, domeniul social și istoria.

Informația de Aiud este publicația lunară editată de Primăria municipiului Aiud, prin care cetățenii sunt informați asupra acțiunilor administrației publice locale și a hotărârilor emise de Consiliul Local.

Presă județeană, regională și chiar națională este bine reprezentată la nivelul județului Alba. Aiudul este un subiect permanent al cotidianelor Monitorul de Alba, Unirea, Informația de Alba, Evenimentul Zilei, ediția de Transilvania,

Ulpia Jurnal și Nyugati Jelen fiind reprezentate în municipiul Aiud prin subredacții.

Radio

Radio Eveniment s-a înființat în anul 2000.

Rețele TV

S.C. Astral Telecom S.R.L.

S.C. Radex Telecom S.R.L.

12) Internet

Domeniul *aiud.ro*, activat la sfârșitul anului 2003, permite accesarea paginii oficiale a Primăriei municipiului Aiud, la adresa www.aiud.ro. Pagina oferă vizitatorilor informații despre municipiul Aiud, din domeniul social, economic, cultural și turistic, oferind o prezentare a autorităților publice locale și a atribuțiilor acestora, precum și *Forumul cetățenilor*, secțiune dedicată dialogului interactiv dintre administrație și opinia publică. www.aiudonline.ro este un alt site adresat aiudenilor la scară largă și nu doar unui grup restrâns de utilizatori, completându-se atât cu situl Primăriei cât și cu cele ale instituțiilor publice și de învățământ ale municipiului.

13) Instituții de învățământ, artă, cultură, sănătate și asistență socială

Învățământ

Prima școală menționată în documentele vremii a funcționat la Aiud (1568), mai târziu se deschide și la Măgina, în anul 1611, cu predare la cursul primar în limba română.

În anul 1662, Colegiul *Bethlen Gábor*, înființat în anul 1622 la Alba Iulia se transferă la Aiud, după ce, în 1658, a fost refugiat la Cluj din cauza devastărilor turco-tătare.

Secolul al XIX-lea este secolul deschiderii școlilor. La Aiud, se construiesc școli, toate pentru educarea tineretului aiudean:

- Școala Primară Germano - Evanghelică (1877 - 1900);
- Școala Primară de Stat *Ion Axente Sever* (1885 - 1948);
- Școala Civilă Maghiară de Fete (1872 - 1929);

- Școala Primară Maghiară de Fete (1898 - 1919), care apoi devine Liceul *Titu Maiorescu* (1921 - 1948);
- Școala Primară Maghiară Mixtă (1872 - 1926);
- Colegiul Universitar *Bethlen*; (1662-1895), apoi Colegiul Reformat Bethlen (1895-1948), Colegiul Național Bethlen Gábor (în prezent)
- Școala Maghiară de Băieți (1904 - 1922);
- Școala Medie Aiud (1921 - 1925);
- Gimnaziul de Fete Aiud (1918 - 1948);
- Gimnaziul Industrial (1924 - 1948);
- Școala de Ucenici Industriali (1918);
- Școala de Viticultură (1918);

Astăzi, în Municipiul Aiud funcționează următoarele instituții de învățământ:

- Colegiul Național *Titu Maiorescu*;
- Colegiul *Bethlen Gábor*;
- Colegiul Tehnic;
- Grup Școlar Agricol *Alexandru Borza* Ciumbrud;
- Școala cu clasele I-VIII *Ovidiu Hulea*;
- Școala cu clasele I-VIII *Gheorghe Lazăr*;
- Școala cu clasele I-VIII *Axente - Sever*;
- Școala cu clasele I-VIII Ciumbrud;
- Școala cu clasele I-VIII Gârbova de Jos;
- Școala Primară T. Tudoran;
- Școala Primară Gîmbaș;

Instituții de cultură și artă

- Centrul Cultural *Liviu Rebreanu*;
- Biblioteca Municipală *Liviu Rebreanu*;
- Biblioteca Documentară *Bethlen*;

- Muzeul de Istorie;
- Muzeul de Științele Naturii;
- Fundația *Inter-Art*

Sănătate

Asistența medicală pentru populația municipiului Aiud este asigurată de Spitalul Municipal, Sanatoriul de Pneumoftiziologie și cabinetele medicilor de familie.

Spitalul Municipal Aiud, inaugurat în anul 1878 ca spital județean, a fost extins și reconstruit parțial și finalizat în 1993 și este structurat pe 12 secții și compartimente, respectiv stația de salvare și centrul de primire urgențe.

Sanatoriul de Pneumoftiziologie este o unitate medicală cu o importanță maximală în județul Alba.

În municipiul Aiud, conform datelor furnizate de Casa de Asigurare de Sănătate Alba situația cabinetelor medicale private este următoarea:

- 13 cabinete de medicina familiei, dintre care 10 sunt grupate, iar 3 sunt individuale
- 6 cabinete de stomatologie

Penitenciarul Aiud, S.C. Metalurgica S.A. și unitățile militare au propriile cabinete medicale.

Asistență Socială

Asistența socială pentru persoanele aflate în dificultate este asigurată prin Serviciul Social din cadrul Primăriei municipiului Aiud. *Cantina de Ajutor Social*, cu o capacitate de 100 locuri, oferă hrană gratuită copiilor până la 18 ani, aflați în întreținerea familiilor ale căror venituri lunare sunt mici, invalizilor și bolnavilor cronici, declarați oficial inapți de muncă, și persoanelor fără nici un fel de venit, care au vârsta minimă de 55 de ani, în cazul femeilor, și 60 de ani, în cazul bărbaților.

Organizațiile nonguvernamentale din municipiul Aiud care contribuie la ameliorarea problemelor sociale ale Aiudului sunt:

- Asociația de ajutorare *Caritas* Dioceza Romano-catolică;
- Asociația de ajutorare *Familia Kapling*;

- Așezământul Social *Sfântul Prooroc Ilie Tesviteanul*;
- Societatea filantropică *Kristen Center*;
- Serviciul de Ajutor Maltez din România, filiala Aiud;
- Asociația de ajutorare *Bethel*;
- Asociația de ajutorare *Echo*;
- Alianța Handicapaților din România;
- Fundația Umanitară *Proppers*;
- Asociația *Univers 2000*;
- Asociația de Ajutorare *Petra*.

14) Economia

Economia municipiului Aiud este dezvoltată pe următoarele ramuri: industrie, exploatarea și prelucrarea lemnului, confecții-textile, pielărie încălțăminte, produse alimentare, tâmplărie PVC, aluminiu și geam termopan, mobilier de grădină și elemente de jardinaj, arhitectură, inginerie și servicii de consultanță tehnică.

Industria este principala ramură economică a municipiului Aiud, în cadrul ei desfășurându-se producția de piese turnate din oțel, fontă, bronz, cupru, piese forjate și matrițate, piese forjate ornamentale și accesorii pentru gospodărie.

Domeniul construcțiilor și al materialelor de construcții este la rândul său important în economia municipiului Aiud, prin care se produc prefabricate de beton și se asigură prestări de servicii în domeniul reparațiilor și al construcțiilor diverse.

Prin construcția de mașini și prelucrarea metalelor, se produc piese pentru industria metalurgică, siderurgică și minerit, produse și piese de schimb pentru uz gospodăresc și gospodării individuale.

Societățile de profil produc confecții textile, tricotaje, echipamente sportive, echipamente de protecție, lavete, salopete pe care le comercializează mai ales pe plan extern, unor firme din străinătate.

Producția de vin se revigorează în municipiul Aiud. Consiliul Local Aiud a emis o hotărâre prin care, începând din anul 2005, Aiudul a devenit, pe lângă oraș al artelor și oraș al vinului.

Produsele alimentare se înscriu la rândul lor în economia municipiului Aiud: pâine și specialități, produse lactate (brânzeturi), abatorizare, preparate din carne, băuturi răcoritoare, înghețată.

Comerțul este foarte activ la nivelul municipiului Aiud în aproape toate ramurile sale economice: materiale de construcții și instalații sanitare, echipamente industriale, piese auto, produse petroliere, produse pentru agricultură, instalații electrice, produse alimentare și nealimentare, produse farmaceutice.

Art. 4

Titlul de Cetățean de Onoare

Conform Legii 215/2001 privind administrația publică locală, Consiliul Local Aiud acordă titlul de *Cetățean de Onoare*, persoanelor cu merite deosebite în cadrul comunității aiudene.

Titlul de *Cetățean de Onoare* al municipiului Aiud reprezintă cea mai înaltă distincție acordată cetățenilor, români sau străini, de Consiliul Local Aiud.

Titlul de *Cetățean de Onoare* al municipiului Aiud se acordă:

1) unor înalte personalități politice, științifice sau culturale, care, prin activitatea profesională, au contribuit la crearea unor legături științifice, culturale sau economice, cu efecte pozitive asupra municipiului Aiud;

2) cetățenilor care, prin activitatea lor cotidiană, impun, în țară și peste hotare o imagine deosebită municipiului Aiud și României, având ca rezultate realizarea unor relații puternice, economico-sociale, sau de altă natură, în beneficiul cetățenilor municipiului;

3) cetățenilor cu merite deosebite sau contribuții materiale și financiare importante în dezvoltarea economico-socială a municipiului Aiud, în domeniul asistenței sociale, crearea de noi locuri de muncă, eradicarea șomajului, atragerea de importante surse financiare în scopul sprijinirii industriei, comerțului și agriculturii municipiului;

4) cetățenilor care participă în cadrul parteneriatelor autorității publice locale cu persoane juridice române sau străine, organizații nonguvernamentale și alți parteneri sociali, constituite în vederea finanțării și realizării în comun a unor acțiuni, lucrări, servicii sau proiecte de interes local, cu beneficii concrete asupra comunității aiudene;

5) cetățenilor care desfășoară acțiuni caritabile în municipiul Aiud, în folosul orfanilor, bătrânilor, persoanelor cu handicap, copiilor abandonati, instituțiilor care îngrijesc persoanele defavorizate;

6) foștilor deținuți politici și deportați sau veteranilor de război care, prin activitățile lor ulterioare, și-au adus contribuția la imaginea pozitivă a municipiului Aiud, în țară și peste hotare, sau au participat la realizarea legăturilor dintre Aiud și alte localități;

7) bravilor generali și ofițeri ai Armatei Române, care s-au distins prin fapte de eroism, în timpul unor conflicte militare sau în caz de dezastre;

8) sportivilor născuți sau formați în municipiul Aiud, cu rezultate excepționale în competițiile sportive internaționale (campioni mondiali sau europeni);

9) celor care au trecut în neființă, dar care, prin activitatea lor prestigioasă, au promovat imaginea municipiului Aiud, la nivel socio-economic, educațional, cultural-artistic.

Dreptul de a propune acordarea titlului de *Cetățean de Onoare* revine:

- primarului municipiului Aiud;
- consilierilor locali ai municipiului Aiud.

Titlul de *Cetățean de Onoare* se acordă în ședință ordinară sau extraordinară și se va aduce la cunoștința cetățenilor municipiului, prin publicarea hotărârii Consiliului Local.

Acordarea titlului de *Cetățean de Onoare* conferă titularului următoarele drepturi:

- înscrierea în *Cartea de Onoare* a municipiului Aiud;
- accesul gratuit în instituțiile social-culturale și locurile publice din municipiul Aiud;
- dreptul de a circula gratuit cu toate mijloacele de transport în comun pe teritoriul municipiului;
- accesul gratuit la spectacolele și manifestările artistice, cultural - artistice și sportive de pe raza teritorială a municipiului Aiud, care sunt organizate de Primăria și Consiliul Local Aiud;
- sprijin privind rezolvarea problemelor de sănătate, precum și internarea cu prioritate în cămin sau azil de bătrâni, în caz de nevoie, prin sprijinul oferit de Serviciul Social al Primăriei municipiului Aiud;
- în caz de deces, la cererea familiei, atribuirea unui loc în unul din cimitirele municipiului, cu inscripționarea pe placă a titlului.

Statutul de Cetățean de Onoare al municipiului Aiud presupune următoarele **atribuții**:

- cunoașterea criteriilor de acordare a titlului de Cetățean de Onoare de către fiecare candidat;
- participarea la sesiunile solemne ale Consiliului Local, atunci când se adresează o invitație în acest sens;
- acceptarea prezenței la unele acțiuni, care vizează interesele fundamentale ale comunității și sprijinirea soluționării unor probleme, conform competenței și capacității profesionale;
- furnizarea unor informații importante, transmise pe adresa executivului aiudean, în ceea ce privește eventualele modificări ale statutului profesional;
- participarea la acțiuni de interes public sau dezbateri publice, organizate de Primărie, atunci când se lansează o invitație în acest sens.

Cetățenii distinși cu titlul de *Cetățean de Onoare* al municipiului Aiud vor fi înscrși în *Cartea de Onoare* a municipiului Aiud și vor beneficia de popularizarea prin mass-media a meritelor și a contribuției lor la binele comunității.

Titlul de *Cetățean de Onoare* al municipiului Aiud nu poate fi dobândit de către o persoană, care a fost condamnată pentru săvârșirea de fapte penale, în țară sau în străinătate, după 1990.

Se va proceda la retragerea titlului, în cazul descoperirii ulterioare a unor fapte penale cu condamnare, săvârșite pe teritoriul țării și în afara lui, după anul 1990, care nu au fost aduse la cunoștința Consiliului Local.

Se va proceda la retragerea titlului, în cazul săvârșirii de către cel gratificat a unor fapte care lezează interesele comunității și/sau ale statului.

Retragerea titlului se va adopta în ședință publică a Consiliului Local al municipiului Aiud și va fi adusă la cunoștința persoanei implicate în termen de 10 zile.

Art. 5

Atribuirea sau schimbarea denumirilor de străzi, piețe și obiective de interes public se fac prin hotărâre de Consiliu Local.

Consiliul Local asigură evidența denumirii străzilor, instituțiilor și obiectivelor publice, existente pe raza municipiului Aiud.

Art. 6

Înfrățiri

Înfrățirile oferă un cadru privilegiat pentru stabilirea relațiilor cu unul sau mai multe orașe din alte țări. Înfrățirile prezintă avantajul consolidării legăturilor de colaborare în diferite domenii.

Etapele necesare realizării unui Protocol de Înfrățire:

1. corespondența între autoritățile celor două municipalități, schimb de informații referitoare la așezarea geografică, economie, industrie, populație, posibilități de cooperare;
2. obținerea avizului Ministerului Afacerilor Externe asupra Proiectului- Cadru de Parteneriat;
3. aprobarea în Consiliile Locale ale celor două municipalități a proiectului de hotărâre referitor la înfrățirea orașelor. Primarul este împuternicit să semneze Certificatul de Înfrățire, conform Legii 215/2001 privind administrația publică locală;
4. semnarea oficială a Certificatului de Înfrățire, în cadrul unei ședințe festive;
5. derularea parteneriatului prin:
  - sprijinirea la nivel local a colaborării în domeniul economic, industrial, cultural, artistic, turistic, comercial, inclusiv investiții;
  - participarea reciprocă la zilele orașelor înfrățite;
  - schimburi de experiență și derularea proiectelor comune.

Municipiul Aiud este înfrățit cu 7 orașe:

Dingelstädt- Germania

Gyomaendrőd- Ungaria

Cusset- Franța

Cerepoveţ- Rusia

Ponte de Sor- Portugalia

Siklós- Ungaria

Megara- Grecia

Unitățile administrativ - teritoriale din România, organizate potrivit legii ca orașe și declarate municipii se constituie în Asociația Municipiilor din România.

Asociația Municipiilor din România este persoana juridică de drept privat și utilitate publică, fără scop patrimonial, nonguvernamentală și apolitică, constituită în vederea promovării și protejării intereselor comune ale autorităților

administrației publice locale, pentru soluționarea și gestionarea nevoilor publice în numele și pentru interesul colectivităților locale.

Municipiile sunt reprezentate de primari sau de o persoană împuternicită de acesta în acest scop.

Art. 7

Cooperarea externă a autorităților administrației publice locale

Conform art. 2, alin. 1 din Legea 215/2001 privind administrația publică în unitățile administrativ teritoriale se organizează și funcționează în temeiul principiilor autonomiei locale, al legalității și al consultării cetățenilor, în soluționarea problemelor locale de interes deosebit.

Autoritățile administrației publice locale au dreptul, în limitele competențelor lor, să coopereze și să se asocieze cu alte autorități ale administrației publice locale din țară sau din străinătate, în condițiile legii.

Pentru protecția și promovarea intereselor comune, autoritățile locale pot adera la asociații naționale și internaționale, pot încheia între ele acorduri și pot participa, inclusiv prin alocare de fonduri, la inițierea și realizarea unor programe de dezvoltare generală, în condițiile legii.

Inițiativa autorităților administrației publice locale de a coopera și de a se asocia cu autorități ale administrației publice din străinătate și de a adera la o asociație internațională a autorităților administrației publice locale va fi comunicată administrației publice centrale.

Acordurile sau convențiile încheiate de autoritățile administrației publice locale angajează doar responsabilitatea Consiliului Local, ca parte la acestea, ele fiind supuse controlului de legalitate, iar actele emise în virtutea respectivelor acorduri sau convenții au în dreptul intern aceeași valoare juridică și aceleași efecte ca actele administrative adoptate în conformitate cu prevederile legii.

Art. 38, alin. 2, lit. x), stipulează atribuțiile Consiliului Local de a hotărî, în condițiile legii, cooperarea sau asocierea cu persoane juridice, române sau străine, cu organizații nonguvernamentale și alți parteneri sociali, în vederea finanțării și a realizării în comun a unor acțiuni, lucrări, servicii sau proiecte de interes local, înfrățirea comunei sau orașului cu unități administrativ teritoriale din alte țări, iar lit. y) prevede atribuția de a hotărî, conform legii, cooperarea sau asocierea cu alte autorități ale administrației publice locale din țară sau din

străinătate, precum și aderarea la asociații naționale și internaționale ale autorităților administrației publice locale, în vederea promovării unor interese comune.

Art. 8

Consultarea cetățenilor

Cetățenii municipiului au dreptul de a participa la viața politică, economică, socială, sportivă și culturală. Drepturile cetățenilor de a participa la viața municipiului Aiud sunt exercitate în mod democratic, prin următoarele instrumente:

- referendum local;
- dezbateri publice;
- întâlniri publice;
- petiții;
- inițiative;
- audiențe;
- consultări

Art. 9

Problemele de interes deosebit din municipiul Aiud pot fi supuse, în condițiile Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, aprobării locuitorilor, prin referendum local.

Proiectele de lege sau propunerile legislative privind modificarea limitelor teritoriale ale municipiului se înaintează Parlamentului României spre adoptare, numai după consultarea prealabilă a cetățenilor municipiului, prin referendum. În acest caz, organizarea referendumului local, este obligatorie.

Problemele supuse referendumului local, se stabilesc de Consiliul Local, după caz, la propunerea primarului.

Cetățenii sunt chemați să se pronunțe prin DA sau NU asupra problemei supuse referendumului, decizia fiind luată cu majoritatea voturilor valabil exprimate, la nivelul municipiului.

Art. 10

Cetățenii pot fi consultați prin întâlniri publice organizate pe cartiere și localități componente și aparținătoare.

Convocarea și organizarea întâlnirilor publice de fac de primar, la inițiativa acestuia ori a unei treimi din numărul consilierilor locali.

Convocarea adunărilor cetățenești se face prin aducerea la cunoștință publică, a scopului, a datei și a locului unde urmează să se desfășoare aceasta.

Propunerile cetățenilor din cadrul întâlnirilor publice se consemnează într-un proces verbal, iar primarul le va supune dezbaterii Consiliului Local în prima ședință, în vederea stabilirii modalităților concrete de soluționare și finanțare, dacă este cazul.

Dezbaterile publice se organizează la inițiativa primarului sau a unei treimi din numărul consilierilor locali. Cetățenilor li se va aduce la cunoștință tema dezbaterilor publice, data și locul desfășurării acestora și vor fi mediatizate prin presa scrisă județeană, radio local, ziarul instituției *Informația de Aiud* și alte metode specifice de publicitate.

Propunerile, sugestiile și ideile cetățenilor enunțate în cadrul dezbaterilor publice se consemnează într-un proces verbal, iar primarul le va supune dezbaterii Consiliului Local în prima ședință, în vederea stabilirii modalităților concrete de soluționare și finanțare, dacă este cazul.

Art. 11

Stema municipiului Aiud

Stema municipiului Aiud a fost aprobată prin Hotărârea Guvernului 685/30 septembrie 1998 privind aprobarea stemelor unor municipii, Anexa 1.

Stema este sub formă de scut tăiat, având partea superioară despiciată. Aurul și argintul sunt metalele prețioase predominante ale motivelor inscripționate pe stema Aiudului. În primul cartier, pe câmp roșu este așezată o poartă de aur cu cruce pe frontispiciu și două medalioane cu motive populare din aur. În spațiul deschis al porții, se profilează un ciorchine de strugure, din aur.

În cartierul secund, pe câmp de azur, un grifon de argint, limbat, roșu. Sabia, pe care o ține într-o gheară și balanța cu talgere în echilibru, din cealaltă gheară sunt, la rândul lor, din argint. În partea inferioară, se află o carte deschisă, din aur.

Scutul este timbrat de o coroană murală de argint formată din cinci turnuri.

Elementele însumate au următoarele semnificații:

- poarta amintește de folclorul specific zonei, motivul înfățișat pe medalioane fiind specific artei populare;
- strugurele și frunzele de viță de vie sugerează ponderea pe care o are viticultura în istoria și economia municipiului;
- grifonul este vechea stemă a așezării, iar sabia semnifică lupta de apărare dusă de veacuri de către locuitorii așezării;
- cartea deschisă simbolizează tradiția culturală puternică a Aiudului, concretizată în existența instituțiilor culturale de importanță națională, dintre care se remarcă Biblioteca Documentară *Bethlen* înființată în 1622, deținătoare a unor lucrări de valoare la nivel european, și Muzeul de Științele Naturii, înființat în 1796.
- Coroana murală care timbrează scutul este un însemn specific centrelor urbane și evidențiază statutul de municipiu al așezării.

Stema municipiului Aiud poate fi reprodusă pe antetul și sigiliile administrației publice locale, pe indicatoarele ce marchează intrarea în municipiu.

Stema poate fi folosită la manifestările de interes local, la acțiunile protocolare și festive. De asemenea, poate fi reprodusă pe insigne, embleme, diferite tipărituri și alte obiecte destinate promovării specificului local.

În cazul în care stema municipiului Aiud este expusă împreună cu stema României, ea nu va avea dimensiunile mai mari decât stema țării și va fi așezată în dreapta ei.

Art. 12

Prezentul Statut se completează cu hotărârile Consiliului Local și alte reglementări legale în vigoare.

Art. 13

Anexa 1- Statutul municipiului Aiud

Anexa 2- Legea 215/2001 privind administrația publică locală

Anexa 3- HG 974/5 septembrie 2002, Anexa 3 privind inventarul bunurilor care aparțin domeniului public al municipiului Aiud

Anexa 4- HCL 5/2005 privind declararea Aiudului oraș al vinului

Anexa 4- Legea 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului

Anexa 5- HG 685/30 septembrie 1998 privind aprobarea stemelor unor municipii, Anexa 1- stema municipiului Aiud

Primar,
Mihai Horațiu Josan

Avizat,
Secretar
jr. Ecaterina Bîrlageanu